

KS-25/00422

§ 84

Svar på motion – Revidering av riktlinjer för färdtjänst

Moderaterna föreslår att:

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att revidera riktlinjerna för färdtjänst.

Inledning

Riktlinjerna för färdtjänst är reviderade 2020. Kontakt med Individ och familjeomsorgen har tagits i syfte att utreda behov av om riktlinjerna för färdtjänst är i behov av revidering eller inte. Kontakt för juridisk rådgivning har också skett.

De grundläggande kriterierna för att beviljas färdtjänst i Norsjö kommun är att personen är folkbokförd i Norsjö kommun, har ett varaktigt funktionshinder som gör att den enskilde har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel samt att personen har en funktionsnedsättning som är varaktig i minst tre månader från ansökningstillfället. Att förflyttning eller resa inte kan genomföras obehindrat eller med vissa svårigheter berättigar inte till färdtjänst utan för att beviljas färdtjänst krävs att svårigheterna ska vara väsentliga (7 § lagen om färdtjänst). Färdtjänsttillståndet är i regel tidsbegränsat då situationen kan förändras, så att de grundläggande kriterierna inte längre uppfylls. Vid ny ansökan kan det då innebära att individen får avslag på grund av att den enskildes situation har förändrats eller till exempel att tidigare bedömning har gjorts på felaktig grund eller på otillräcklig information.

Att kollektivtrafik inte finns är inte ett kriterium för att bevilja färdtjänsttillstånd, där är lagen tydlig. Bedömningen görs endast utifrån de grundläggande kriterierna.

Lagstiftning och riktlinje

När kommunstyrelsen fattar beslut om riktlinjer för färdtjänst är det förutsättningar i färdtjänstlagen som utgör grunden. Riktlinjerna kan vara mer generösa än lagstiftningen i detta fall, då färdtjänstlagen är en ramlag. Färdtjänstlagen omfattar alla som omfattas av de grundläggande kriterierna. Enligt kommunallagen gäller att alla kommunmedborgare ska behandlas lika, om det inte finns saklig grund för annat. För att vissa kommunmedborgare ska få förmån som andra inte har rätt till, krävs att man "hittar" objektiv grund och urval för rätten, som är försvarbar. Att till exempel särskilt gynna en viss grupp inom riktlinjerna för färdtjänst är en inte helt okomplicerad väg att gå.

Om kommunstyrelsen ska anpassa riktlinjerna att till exempel även ta hänsyn till utbudet av allmän kommunikation bör de därför gälla för samtliga kommunmedborgare som ansöker om färdtjänst. Det skulle innebära att

§ 84 forts.

individer som förvisso kan ha vissa (men inte väsentliga) svårigheter att förflytta sig på egen hand, skulle kunna resa med allmän kommunikation, beviljas färdtjänst. Det

skulle i sin tur innebära en stor merkostnad och kräva en tydlig prioritering till budget.

Redan idag finns möjlighet att ansöka om rätt till resor eller ledsagning utöver färdtjänstlagen, enligt annan lagstiftning som kan utgöra stöd för beslut, till exempel 11 kap. 1 § respektive 12 kap. 1-2 §§ Socialtjänstlagen. I bland annat prejudikat HFD (Regeringsrätten) 96 ref. 41 klargörs att resor till och från en insats enligt LSS inte ingår i insatsen. I prejudikat HFD 2011 ref. 8 påminner HFD om att kommunerna har möjlighet att pröva bistånd enligt 4 kap 2 § Socialtjänstlagen (paragrafen är från "gamla" socialtjänstlagen och finns inte kvar i "nya" socialtjänstlagen).

LSS har som mål att personer med funktionsnedsättning inte ska ha sämre levnadsvillkor än personer utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder i sin omgivning. LSS slår fast att begreppet goda levnadsvillkor är ett kvalitetskrav på de insatser som beviljas enligt lagen. Det är då ytterst en verkställighetsfråga att de individer som beviljats insatser inom LSS ska uppnå en god levnadsnivå. Det i sin tur innebär inte att verksamheten ska ersätta färdtjänst men att verksamheten ser över vilken omfattning det är rimligt att anordna till exempel aktiviteter och följeslagare vid resor för att upprätthålla en god levnadsnivå.

Sammanfattning

Lagstiftningen är densamma som tidigare. Eftersom riktlinjerna för färdtjänst inte reviderats sedan 2020 bedömer verksamheten att det är rimligt att de ses över och revideras under 2025. Till exempel kan det vid avslag inom färdtjänstlagen förtydligas att handläggaren ska informera om möjligheten att ansöka om till exempel ledsagning enligt socialtjänstlagen. Utifrån att verksamheten ser behovet av att säkerställa att en god levnadsnivå kan upprätthållas ses rutiner för resor och möjlighet till att få ledsagarservice för personer som bor i bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS över.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen bifalls.

Yrkande

Charlotta Jansson Enquist (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 84 forts.

Beslutsunderlag

Motion, bilaga

Utbildnings- och omsorgsutskottet 2025-08-25 § 75

Kommunstyrelsen 2025-09-09 § 173

Kommunfullmäktiges beslut

- Motionen bifalls.
